

”Valtuustoaloite: Suomussalmen kunnan talousmetsät jatkuvapeitteiseen kasvatukseen

Esitämme, että Suomussalmen kunnan metsien hoidossa siirrytään jatkuvapeitteiseen kasvatukseen ja tämä otetaan huomioon metsäsuunnitelman toimeenpanossa.

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 15.5.2025 todetaan, että talousmetsien metsänhoitosuunnitelmat ovat ”keskeneräisiä ja sisältävät huomattavan määrän virheitä, jotka tulee mahdollisimman pikaisesti korjata. Tarkastuslautakunta toteaa, että sen jälkeen on tärkeää laatia kunnalle aikataulutettu toimenpideohjelma, jonka pohjalta kaikki kunnan omistamien metsien hoitorästit puretaan. - - - Tarkastuslautakunta edellyttää, että kunnanhallitus arvioi vastaako Suomussalmen kunnan metsänhoitosuunnitelma karttoineen annettua toimeksiantoa. Ja sisältääkö se kaiken olennaisen informatiivisen tiedon, mitä kunnan hyvän metsänhoidon pohjaksi tarvitaan ja vastaavatko kartat ja tekstit esitettyjä kohteita.”

Jatkuva kasvatusta on edullista metsän ekosysteemin ja hiilinielujen säilymisen kannalta: metsää hoidetaan poimintahakkuilla ja pienaukoilla, ilman avohakkuita, jolloin metsä pysyy peitteisenä ja sen erikäs rakenteisuus säilyy. Uusi metsä syntyy alta kasvavasta terveestä taimikosta. Jatkuva kasvatusta soveltuu erityisen hyvin metsiin, jotka ovat valmiiksi erirakenteisia hoitorästien vuoksi.

Taloudellinen tuotto jatkuvan kasvatuksen metsistä syntyy tasaisemmin kuin jaksollisessa kasvatuksessa, kun hakkuita tehdään 10-30 vuoden välein. Metsän uudistamisen kulut, jos niitä ylipäänsä syntyy, ovat vähäisiä. Yläharvennuksena tehdyistä poimintahakkuista tukkipuun osuus on huomattavan suuri.

Jatkuvapeitteisessä kasvatuksessa maisema säilyy metsäisenä eikä metsän arvo virkistys- ja retkeily-ympäristönä kärsi voimaperäisestä metsänkäsittelystä.

Suomussalmella 10.11.2025

Vasemmiston valtuustoryhmä
Leena Manner”

Päätös

Valtuusto lähettää valtuustoaloitteen kunnanhallituksen valmisteltavaksi.

Kunnanjohtajan esitys

Kunnanhallitus lähettää valtuustoaloitteen teknisiin palveluihin valmisteltavaksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

Toimeksi Tiedoksi

tekniset palvelut
aloitteen tekijä

Valmistelija

Tekninen johtaja Niina Kinnunen, 044 777 3380, niina.j.kinnunen@suomussalmi.fi ja kunnallistekniikan insinööri Mikko Heikkinen, 044 777 3026, mikko.m.heikkinen@suomussalmi.fi

Valtuustoaloitteessa esitetään, että Suomussalmen kunnan metsien hoidossa siirryttäisiin jatkuvapeitteiseen kasvatukseen ja että tämä otettaisiin huomioon metsäsuunnitelman toimeenpanossa.

Teknisen lautakunnan toimivalta ja valmistelu

Kunnan omistamien metsien hoito ja käyttö kuuluvat teknisen lautakunnan toimialaan. Näin ollen ei ole perusteltua laatia erillistä selvitystä kunnanhallitukselle, vaan metsien hoitoa koskevat linjaukset ja toimenpiteet valmistellaan teknisissä palveluissa osana normaalia metsätalouden suunnittelua ja ohjausta.

Kunnan metsäomaisuutta koskeva metsäohjelma on parhaillaan valmistelussa, ja sen on tarkoitus valmistua vuoden 2026 loppuun mennessä. Metsäohjelmassa tullaan käsittelemään metsien hoidon periaatteita, tavoitteita sekä eri käsittelymenetelmien soveltuvuutta kunnan metsiin kokonaisuutena.

Hoitorästit ja niiden vaikutus metsänkäsittelyyn

Kunnan metsissä on tunnistettu hoitorästejä, joista merkittävä esimerkki on Syväjärvenkangas, jossa harvennuksia on viivästynyt noin 40 hehtaarin alueella. Harvennusten viivästymiseen ovat vaikuttaneet muun muassa resurssikysymykset, työn ajoittaminen sekä aikaisempien metsäsuunnitelmien puutteet. Hoitorästien purkaminen edellyttää kohteisiin soveltuvia metsänhoidollisia toimenpiteitä, jotka eivät kaikissa tapauksissa ole toteutettavissa jatkuvan kasvatuksen menetelmin.

Jatkuvapeitteisen kasvatuksen soveltuvuus

Jatkuvapeitteinen kasvatusta ei sovellu kaikkiin metsäkuviioihin. Menetelmän edellytyksenä on yleensä terve ja elinvoimainen metsä, jossa on valmiiksi olemassa oleva, elinkelpoinen alikasvos tai erirakenteinen puusto. Eriyisen hyvin jatkuva kasvatusta soveltuu kuusivaltaisille metsille, joissa kuusialikasvos on jo muodostunut.

Monilla kunnan kaava-alueilla sijaitsevilla metsäkuvioilla puusto on pääosin yksipuolista männiköä ilman riittävää aluskasvosta. Tällaiset metsät eivät sovellu sellaisenaan jatkuvapeitteiseen kasvatukseen ilman merkittäviä ennakkotoimenpiteitä, kuten pienaukkohakkuiden lisäämistä, mikä vaatisi pitkän aikavälin suunnittelua ja lisäresursseja.

Myöskään ylitieheät, hoitamattomat ja riukuuntuneet metsät eivät ole suositeltavia kohteita jatkuvaan kasvatukseen, vaan ne edellyttävät usein ensivaiheessa tasapainottavia hoitohakkuuta metsän elinvoimaisuuden turvaamiseksi.

Maisemalliset ja kaavalliset näkökohdat

Jatkuvapeitteisen kasvatuksen menetelmiä voidaan ja käytetään soveltuvien osien kaava-alueiden lähimetsissä, joissa maisemalliset ja virkistysarvot korostuvat ja peitteisyyden säilyttäminen on tärkeää. Kunnassa on jo nykyisin käytössä lain edellyttämien rajoitusten lisäksi paikallisia metsänkäsittelyä koskevia rajoituksia taajama-alueilla sekä esimerkiksi Hossanniemen ranta-asemakaava-alueella.

Johtopäätös

Kunnan metsien hoitoa ei ole tarkoituksenmukaista siirtää kokonaisuudessaan jatkuvapeitteiseen kasvatukseen, koska menetelmä ei sovellu kaikkiin metsätyyppeihin eikä vastaa kaikkien metsiköiden

nykytilaa tai hoitotarvetta. Metsien käsittelyssä tulee jatkossakin käyttää tarkoituksenmukaisinta menetelmää kohdekohtaisesti, ottaen huomioon metsän rakenne, puulajisuhteet, hoitorästit, taloudellisuus sekä maisema- ja virkistysarvot.

Edellä mainituilla perusteilla valtuustoaloite ei anna aihetta toimenpiteisiin.

**Teknisen johtajan
esitys**

Tekninen lautakunta päättää antaa aloitteeseen esityslistatekstin mukaisen vastauksen.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

**Toimeksi
Tiedoksi**

tekniset palvelut
kunnanhallitus, aloitteen tekijä

2587/10.03.01.05/2025

KHALL 5.5.2026 § 106

**Kunnanjohtajan
esitys**

Kunnanhallitus merkitsee asian tiedoksi.

Päätös

Esitys hyväksyttiin.

**Toimeksi
Tiedoksi**

aloitteen tehnyt, tekniset palvelut, valtuusto maaliskuu/2027
